

<p style="text-align: center;">Uwagi Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji (PIIT) do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (UD409)</p>			
Lp.	Jednostka redakcyjna, której uwaga dotyczy/ pkt Uzasadnienia/ pkt OSR	Podmiot zgłaszający	Uwaga/ Propozycja zmian zapisu
1.	Art. 1 pkt 25 i art. 2 projektu ustawy	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	<p>Projektowane przepisy stanowią nieproporcjonalną barierę ekonomiczną, która prowadzi do znacznego ograniczenia konstytucyjnego prawa do sądu i prawa do skutecznego środka ochrony prawnej.</p> <p>Zgodnie z wyrokami Trybunału Konstytucyjnego z 2 grudnia 2020 r. (sygn. akt SK 9/17) oraz z 15 kwietnia 2014 r. (sygn. akt SK 12/13), „<i>sama wysokość opłaty sądowej może być samoistnym problemem konstytucyjnym na gruncie prawa do sądu.</i>” Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie potwierdził, że Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej „<i>wyklucza ustanawianie barier ekonomicznych w postaci nadmiernych kosztów postępowania</i>”, które „<i>mogą uniemożliwić jednostce dochodzenie praw.</i>”</p> <p>Ustalenie nowych maksymalnych wysokości wpisów od odwołania, zwłaszcza na poziomie do 60.000 zł, a nawet 150.000 zł, będzie utrudniało lub nawet uniemożliwi dostęp do systemu ochrony prawnej, przekształcając się „<i>w opłatę nieproporcjonalnie dolegliwą, czy wręcz zaporową.</i>” (wyroki Trybunału Konstytucyjnego z 2 grudnia 2020 r., sygn. akt SK 9/17 oraz z 15 kwietnia 2014 r., sygn. akt SK 12/13). Trybunał orzekł, że ustalanie wygórowanych granic stanowi przejaw „<i>nadmiernego fiskalizmu i może skutkować nieproporcjonalnym ograniczeniem prawa do sądu, niekiedy nawet całkowicie eliminując możliwość uzyskania przez uczestnika postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (...) ochrony jego słuszných praw, naruszonych przez zamawiającego.</i>”</p> <p>Zmniejszenie w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wysokości opłaty stałej z trzy- na dwukrotność wpisu nie równoważy projektowanych zmian. Przeciwnie, przy proponowanym podniesieniu podstawy opłaty sądowej, tj. wpisu, realna opłata od skargi rośnie.</p>

			<p>Dla przykładu można wskazać, że obecnie dla postępowań o udzielenie zamówienia na roboty budowlane o wartości równej lub przekraczającej progi unijne wpis wynosi 20.000 zł, a opłata stała od skargi 60.000 zł. Zgodnie z projektem ustawy w przypadku zamówień na roboty budowlane o największej wartości, sam wpis osiągnie do 150.000 zł, co oznacza, że opłata od skargi zrówna się z projektowanym limitem w wysokości 150.000 zł. Sumaryczne ryzyko kosztowe uruchomienia pełnej kontroli instancyjnej rośnie zatem z 80.000 zł do 300.000 zł.</p> <p>Jak orzekł Trybunał Konstytucyjny w przywołanych wyżej wyrokach, <i>„określenie opłaty w wysokości, która stanowi ekonomiczną barierę, może uniemożliwić uczestnikowi postępowania uzyskanie rozstrzygnięcia co do istoty sprawy przez właściwy sąd.”</i></p> <p>Ewentualne kontrargumenty o instytucji tzw. prawa ubogich należy uznać za nietrafne, gdyż, jak zaznaczył Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt SK 9/17 oraz SK 12/13), choć przepisy przewidują możliwość zwolnienia od kosztów sądowych, to jednak w praktyce, wobec ich restrykcyjnej wykładni, nie dają one istotnej szansy na realizację konstytucyjnego prawa do sądu.</p>
2.	Art. 1 pkt 25 w powiązaniu z pkt 7 OSR	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	<p>Projekt stoi w sprzeczności z państwową polityką wspierania sektora MŚP oraz zwiększania wskaźnika <i>local content</i> w zamówieniach publicznych.</p> <p>Zgodnie z projektem „Local content. Z korzyścią dla Polski” celem państwa jest zwiększanie udziału lokalnych MŚP w zamówieniach publicznych. Tymczasem projektodawca w pkt 7 OSR wskazuje, że <i>„Wzrost nominalnego kosztu wniesienia odwołania może działać zniechęcająco w zakresie korzystania przez MŚP ze środków ochrony prawnej.”</i> Stanowi to akceptację zjawiska marginalizacji polskich MŚP z rynku zamówień publicznych.</p> <p>Samo wskazanie w OSR, że w przypadku, gdy racja będzie po stronie wykonawcy, koszty zostaną mu zwrócone, nie mityguje powyższego problemu. Projektodawca sam zauważył, że wpis musi zostać wniesiony i wykazany już na etapie wnoszenia odwołania. Barierą dostępu dla podmiotów z sektora MŚP nie jest bowiem wyłącznie ostateczny bilans kosztów, ale konieczność natychmiastowego zamrożenia kapitału o znacznej wartości oraz nieakceptowalne gospodarczo ryzyko jego utraty w przypadku orzeczenia oddalającego odwołanie.</p> <p>Jednocześnie zignorowano w tym miejscu tezę wynikającą z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 2 grudnia 2020 r. (sygn. akt SK 9/17), wedle której <i>„w przypadku przedsiębiorców (...) rzeczywista możliwość korzystania z prawa dostępu do sądu istnieje (...) jedynie wówczas, gdy prowadzenie sporu sądowego o prawa majątkowe jest odpłacalne z</i></p>

			<p><i>ekonomicznego punktu widzenia.</i>" Ponadto Trybunał Konstytucyjny, zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą, wskazał wprost, że jeżeli „wydatki na opłatę będą niewspółmiernie wysokie w stosunku do korzyści, (...) ekonomiczna kalkulacja „zysków i strat” będzie powodowała rezygnację z dochodzenia roszczenia na drodze sądowej.” (sygn. akt SK 9/17 oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 15 kwietnia 2014 r., sygn. akt SK 12/13).</p> <p>Ograniczanie dostępu do środków ochrony prawnej poprzez barierę finansową obciążą zatem przede wszystkim podmioty krajowe, preferując globalne korporacje o dużych zasobach kapitałowych. Stanowi to kierunek sprzeczny z interesem gospodarczym państwa oraz ogranicza zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania.</p>
3.	Pkt I Uzasadnienia oraz pkt 6 OSR	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	<p>Argumentacja o konieczności zmniejszenia obciążenia Krajowej Izby Odwoławczej poprzez znaczne podniesienie opłat zagraża transparentności rynku zamówień publicznych.</p> <p>W pkt 6 OSR projektodawca zakłada, że przy spadku liczby odwołań o 43% wpływy do budżetu pozostaną neutralne. W praktyce oznacza to uniemożliwienie 43% spraw merytorycznej kontroli Krajowej Izby Odwoławczej wyłącznie poprzez zastosowanie bariery finansowej.</p> <p>W wyroku z 2 grudnia 2020 r. (sygn. akt SK 9/17) oraz wyroku z 15 kwietnia 2014 r. (sygn. akt SK 12/13) Trybunał Konstytucyjny odniósł się do tożsamej motywacji ustawodawcy, tj. zniechęcania do wnoszenia skarg ze względu na spowolnienie postępowań, podkreślając, że ustawodawca „odebrał w części spraw możliwość skorzystania z drogi odwoławczej”, a tym samym nie może zostać zrealizowana konstytucyjna kontrola orzeczeń i decyzji. Należy podkreślić, że argumentacja o spowolnieniu postępowań nie usprawiedliwia takich działań, ponieważ „szybkość rozpoznania sprawy nie jest wartością absolutną, na rzecz, której można poświęcić ochronę praw podmiotowych jednostki.” (sygn. akt SK 9/17), „biorąc nawet pod uwagę, że efektywność i szybkość są istotą procedur odwoławczych w prawie zamówień publicznych i stanowią warunek konieczny, aby przewidziane środki ochronne rzeczywiście zrekompensowały lub przeciwdziałały skutkom aktu lub faktycznego działania (...)” (sygn. akt: SK 12/13).</p> <p>Podejście projektodawcy prowadzi zatem do ograniczenia niezależnej weryfikacji prawidłowości udzielania zamówień publicznych. Mniejsza liczba odwołań wymuszona wysokimi kosztami doprowadzi do zmniejszenia transparentności postępowań. Brak kontroli może z kolei skutkować utrwalaniem błędnej praktyki stosowania prawa po stronie zamawiających. Powyższe jest zjawiskiem negatywnym z punktu widzenia zarówno wykonawców, jak i zamawiających, którym zależy na legalności wydatkowania środków.</p>

			<p>Ewentualne usprawnienie prac Krajowej Izby Odwoławczej powinno polegać na zmianach kadrowo-organizacyjnych i dalszej elektronizacji procedur, a nie na ograniczaniu stronom prawa do obrony ich interesów.</p> <p>Podniesienie wysokości wpisu od odwołania jest zrozumiałe, z uwagi na fakt, iż jego wysokość nie była zmieniana przez wiele lat. Podkreślamy jednak, że nie negujemy racjonalności decyzji o podniesieniu wysokości wpisu od odwołania w Krajowej Izby Odwoławczej z uwagi na fakt, że pozostaje on na tym samym poziomie od wielu lat, jednakże podkreślamy, że przedstawione propozycje idą rażąco za daleko co uzasadniliśmy powyżej.</p>
--	--	--	---